

มาตรฐานการคำนวณราคาตราสารหนี้

สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทยได้พัฒนามาตรฐานการคำนวณราคาสำหรับหุ้นกู้ภาคเอกชนประเภทต่างๆขึ้น โดยความร่วมมือของคณะทำงานย่อยกลุ่มมาตรฐานการปฏิบัติในตลาดรองตราสารหนี้ ซึ่งดำเนินการภายใต้ คณะทำงานเพื่อการพัฒนาตลาดพันธบัตรในประเทศ ที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง คณะทำงานกลุ่มย่อยประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรต่างๆ ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ธนาคารและสถาบันการเงินเอกชน สมาคมที่เป็นผู้แทนของกลุ่มผู้ลงทุน และตัวแทนจากสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย ได้ดำเนินการพิจารณากำหนดมาตรฐานการปฏิบัติในตลาดรองตราสารหนี้ไทย การกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อขายตราสารหนี้ในตลาดรองเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และการกำหนดรูปแบบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการส่งเสริมสภาพคล่องการซื้อขายในตลาดรอง รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการคำนวณความสัมพันธ์ระหว่างราคาและอัตราผลตอบแทนของหุ้นกู้ภาคเอกชนขึ้นเพิ่มเติมจากประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ข้างต้น ทั้งนี้ ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542

“มาตรฐานการคำนวณราคาและตัวแปรอื่นๆของตราสารหนี้” ฉบับนี้เป็นเอกสารที่สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทยจัดทำขึ้น เพื่อสรุปรายละเอียดและวิธีการคำนวณราคาของตราสารหนี้ประเภทต่างๆ ได้แก่ normal bullet bond , non-normal bullet bond โดยมีได้แบ่งตามเกณฑ์ของผู้ออกตราสาร เช่น พันธบัตรรัฐบาล หรือ หุ้นกู้ภาคเอกชน และการคำนวณความสัมพันธ์ระหว่างราคาและอัตราผลตอบแทนของตราสารหนี้ชนิดต่างๆ ซึ่งเป็นสูตรการคำนวณมาตรฐานที่ใช้อยู่ในระบบของสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทยในปัจจุบัน

การคำนวณราคาตราสารหนี้

ก. มาตรฐานการคำนวณราคา

- เกณฑ์การชำระดอกเบี้ยและการคำนวณราคา
- การกำหนดจำนวนทศนิยม

ข. สูตรการคำนวณราคา

ค. วิธีการคำนวณราคาและมูลค่าการซื้อขาย

การแปลงและคำนวณค่าอัตราผลตอบแทน

การคำนวณหาค่า Effective Duration และ Effective Convexity ของตราสารหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ยแบบลอยตัว (Floating Rate Bond)

1. การคำนวณราคาตราสารหนี้

ก. มาตรฐานการคำนวณราคา

★ เกณฑ์การชำระดอกเบี้ยและการคำนวณราคา

การคำนวณราคาจะคำนวณจากกระแสเงินรับและอัตราดอกเบี้ยตามที่ระบุไว้ในหนังสือชี้ชวน และใช้เกณฑ์ 1 ปีมี 365 วัน โดยมีข้อกำหนดพื้นฐานด้านงานทะเบียน ดังนี้

1. วันชำระดอกเบี้ยให้เป็นวันที่เดียวกันในทุกปี ในกรณีที่วันชำระดอกเบี้ยงวดใดงวดหนึ่งตรงกับวันหยุดทำการของธนาคารพาณิชย์ ให้เลื่อนการชำระดอกเบี้ยเป็นวันทำการถัดไป โดยการจ่ายดอกเบี้ยจะคำนวณถึงวันที่กำหนดไว้เดิมเท่านั้น (ไม่คิดวันเพิ่ม)

2. วันชำระดอกเบี้ยในงวดสุดท้ายให้เป็นวันที่เดียวกับวันไถ่ถอน ในกรณีที่วันชำระดอกเบี้ยในงวดสุดท้ายและ วันไถ่ถอนตรงกับวันหยุดทำการของธนาคารพาณิชย์ ให้เลื่อนการชำระดอกเบี้ยเป็นวันทำการถัดไปและในการจ่ายดอกเบี้ยให้คำนวณรวมจำนวนวันที่เลื่อนออกไปด้วย โดยใช้เกณฑ์ 1 ปีมี 365 วัน แต่ในการคำนวณราคาจะถือว่าไม่มีการเลื่อนวัน

3. ในกรณีวันปิดสมุดทะเบียนเพื่อชำระดอกเบี้ยวันแรกตรงกับวันหยุดทำการของธนาคารพาณิชย์ ให้เลื่อนการปิดสมุดทะเบียนเป็นวันทำการถัดไป

★ การกำหนดจำนวนทศนิยม

1. การระบุอัตราผลตอบแทนให้ใช้อัตราทบต้นของงวดการจ่ายดอกเบี้ย (Yield to Maturity) เป็นอัตราร้อยละไม่เกิน 6 ตำแหน่ง (round up) โดยปัดตำแหน่งที่ 6 ขึ้นถ้าตำแหน่งที่ 7 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 5 และไม่ปัดทศนิยมถ้าตำแหน่งที่ 7 มีค่าน้อยกว่า 5

2. ราคารวมดอกเบี้ยค้างรับ (Gross Price or Dirty price) ราคาไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ (Clean price) และดอกเบี้ยค้างรับ (Accrued Interest) ให้เป็นอัตราร้อยละไม่เกิน 6 ตำแหน่ง (round up)

ข. สูตรการคำนวณราคา

การคำนวณราคาในระบบของ สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (ThaiBMA) ณ ปัจจุบัน แยกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. Straight bond (normal bullet bond)
2. Amortizing bond (non-bullet bond)

1. Straight bond (normal bullet bond)

คำนวณตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ ธปท. นว. (ว) 1086/2538 เรื่องมาตรฐานเสนอซื้อขายและคำนวณราคาสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์รัฐบาลในตลาดรอง ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2538 โดยกำหนดให้กระแสเงินรับ (cashflow) ของตราสารหนี้ในแต่ละงวด หรือจำนวนเงินดอกเบี้ยที่ได้รับในแต่ละงวด(G/H) มีจำนวนเท่ากันทุกงวดมาใช้ในสูตรการคำนวณ โดยจะแยกเป็นตราสารหนี้ที่เป็นการกำหนดอัตราดอกเบี้ยคงที่และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยลอยตัว ดังนี้

1.1 Fixed rate issues

$$\text{Gross price} = \sum_{i=0}^{n-1} \frac{\frac{g}{H}}{\left(1 + \frac{y}{100 \times H}\right)^{\left(i + \frac{DSC \times H}{365}\right)}} + \frac{100 + \left(g \times \frac{DCD}{365}\right)}{\left(1 + \frac{y}{100 \times H}\right)^{\left(n-1 + \frac{(DSC+DCD) \times H}{365}\right)}}$$

- AI = Accrued Interest (ร้อยละ)
 = $g \times DCS/365$ (ในช่วงปกติ)
 = $-g \times DSC/365$ (ในช่วงปิดพักสมุดทะเบียน)

- โดยที่ DSC คือ จำนวนวันนับตั้งแต่วันที่คำนวณราคา ถึงวันจ่ายดอกเบี้ยครั้งต่อไป (วัน)
 DCS คือ จำนวนวันนับตั้งแต่วันที่จ่ายดอกเบี้ยครั้งสุดท้าย ถึงวันคำนวณราคา (วัน)
 DCD คือ จำนวนวันนับตั้งแต่วันจ่ายดอกเบี้ยครั้งสุดท้าย ถึงวันไถ่ถอน (วัน)
 y คือ อัตราผลตอบแทน หรือ Yield to maturity (ร้อยละ ต่อปี)
 H คือ จำนวนครั้งของการจ่ายดอกเบี้ยใน 1 ปี (ครั้งต่อปี)

g คือ อัตราดอกเบี้ยบนหน้าพันธบัตร (ร้อยละต่อปี)

[กรณีมีการซื้อขายในช่วงปิดพักสมุดทะเบียนโอนจะไม่คิดรวมอัตราดอกเบี้ยงวดแรก, g/H
งวดแรก=0]

n คือ จำนวนงวดที่เหลือของการจ่ายดอกเบี้ย (งวด)

1.2 Floating rate bonds

$$\text{Gross price} = \frac{1}{\left[1 + \frac{(I + DM)}{100 \times H}\right]^{\frac{(DSC \times H)}{365}}} \times \left(k + \sum_{i=1}^{n-1} \frac{(I + QM)}{H} \times V^i\right) + 100 \times V^{n-1}$$

โดยที่ DM คือ ส่วนล้าของอัตราผลตอบแทน (ร้อยละ หรือ basis points)

QM คือ ส่วนล้าของอัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ หรือ basis points)

I คือ อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ณ ปัจจุบัน เช่น MLR เฉลี่ย (ร้อยละ ต่อปี)

H คือ จำนวนครั้งของการจ่ายดอกเบี้ยใน 1 ปี (ครั้งต่อปี เช่น 4 ครั้งต่อปี)

K คือ อัตราดอกเบี้ยที่ผู้ลงทุนจะได้รับ ณ งวดปัจจุบัน ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้แล้วตั้งแต่ต้นงวด (ร้อยละต่อปี)

k คือ จำนวนดอกเบี้ยในงวดปัจจุบันที่ผู้ลงทุนจะได้รับ (k= K/H เช่น สำหรับการจ่ายดอกเบี้ย 4 ครั้งที่ร้อยละ 8.5 ต่อปี ค่าดอกเบี้ยงวดปัจจุบัน K/H จะเท่ากับ 8.50/4 = 2.125, กรณีมีการซื้อขายในช่วงปิดสมุดทะเบียน จะไม่นับรวมดอกเบี้ยงวดปัจจุบัน k=0)

V คือ อัตราส่วนลด $V = 1 / \{1 + [(I + DM) / (100 \times H)]\}$

n คือ จำนวนงวดที่เหลือของการจ่ายดอกเบี้ย (เช่น 19 งวด)

2. Amortizing bond (non-bullet bond)

2.1 Fixed rate issues

สูตรการคำนวณเช่นเดียวกับ Straight bond แต่กระแสเงินรับ (cashflow) ที่ใช้ในการคำนวณสามารถใช้ได้ทั้งสองประเภทคือ ประเภทแรก cashflow ที่เท่ากันทุกงวด (equal payment) โดยเกิดจากการคำนวณอัตราดอกเบี้ยต่องวด (g/H) หรือประเภทที่สอง cashflow ที่คำนวณจากจำนวนวันจริง โดยเกิดจากการคำนวณอัตราดอกเบี้ยโดยนับตามจำนวนวันจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละงวด (Actual/365) โดยการคำนวณกระแสเงินรับทั้งอัตราดอกเบี้ยและเงินต้นชำระคืนใช้ทศนิยมไม่เกิน 6 ตำแหน่ง (round up)

ทั้งนี้ cashflow ที่ใช้ในสูตรการคำนวณของ ThaiBMA จะเป็นไปตามกระแสเงินรับจากดอกเบี้ยและเงินชำระคืนเงินต้นในตารางการชำระเงินที่ระบุไว้ในหนังสือชี้ชวนเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ

2.2 Floating rate issues

การคำนวณราคาจะคำนวณจากกระแสเงินรับ (cash flow) ที่เท่ากันทุกงวดของอัตราดอกเบี้ยลอยตัว (Equal payment) หรือ จาก cashflow ที่คำนวณจากการนับวันจริง โดยคำนวณอัตราดอกเบี้ยโดยนับตามจำนวนวันจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละงวด (Actual/365) และใช้ข้อมูลการชำระเงินต้นจากตารางการชำระเงินในหนังสือชี้ชวนในการคำนวณ

ค. วิธีการคำนวณราคา และมูลค่าการซื้อขาย

1. Straight bond มีวิธีการคำนวณราคาและมูลค่าการซื้อขาย ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 **คำนวณ Gross price** (ราคาทั้งหมดดอกเบี้ยค้างรับ) ในรูปของร้อยละ (%) เทียบกับราคา Par (ราคาหน้าตั๋ว)

$$\text{Gross price} = \sum_{i=0}^{n-1} \frac{\frac{g}{H}}{\left(1 + \frac{y}{100 \times H}\right)^{\left(i + \frac{\text{DSC} \times H}{365}\right)}} + \frac{100 + \left(g \times \frac{\text{DCD}}{365}\right)}{\left(1 + \frac{y}{100 \times H}\right)^{\left(n + \frac{(\text{DSC} + \text{DCD}) \times H}{365}\right)}}$$

1.2 **คำนวณดอกเบี้ยค้างรับ (accrued interest)** ในรูปของร้อยละ

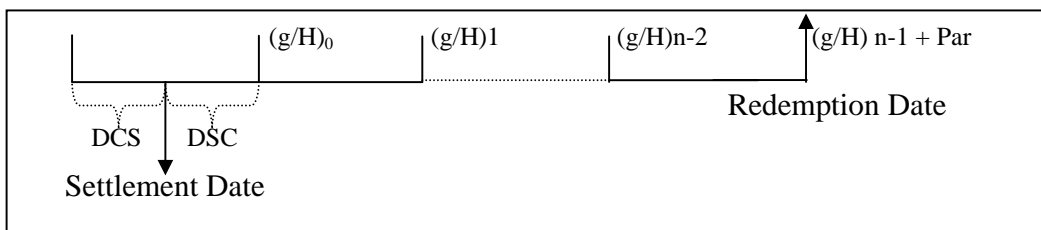
$$\begin{aligned} \text{AI (\%)} &= \text{Accrued Interest (ร้อยละ)} \\ &= g \times \text{DCS}/365 \text{ (ในช่วงปกติ)} \\ &= -g \times \text{DSC}/365 \text{ (ในช่วงปิดพักสมุดทะเบียน)} \end{aligned}$$

ดอกเบี้ยค้างรับในรูปของร้อยละจะใช้ทศนิยมไม่เกิน 6 ตำแหน่ง (round up) โดยปัดตำแหน่งที่ 6 ขึ้น ถ้าตำแหน่งที่ 7 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 5 และไม่มีการปัดถ้าน้อยกว่า 5

หมายเหตุ การคำนวณดอกเบี้ยค้างรับ (AI) งวดสุดท้าย ใช้สูตรการคำนวณเหมือนช่วงปกติ คือ $g \times DCS / 365$

โดยที่	DSC	คือ จำนวนวันนับตั้งแต่วันที่คำนวณราคา ถึงวันจ่ายดอกเบี้ยครั้งต่อไป (วัน)
	DCS	คือ จำนวนวันนับตั้งแต่วันที่จ่ายดอกเบี้ยครั้งสุดท้าย ถึงวันคำนวณราคา (วัน)
	DCD	คือ จำนวนวันนับตั้งแต่วันที่จ่ายดอกเบี้ยครั้งสุดท้าย ถึงวันไถ่ถอน (วัน)
	y	คือ อัตราผลตอบแทน หรือ Yield to maturity (ร้อยละ ต่อปี)
	H	คือ จำนวนครั้งของการจ่ายดอกเบี้ยใน 1 ปี (ครั้งต่อปี)
	g	คือ อัตราดอกเบี้ยบนหน้าพันธบัตร (ร้อยละต่อปี)
		[กรณีมีการซื้อขายในช่วงปิดพักสมุดทะเบียนโอนจะไม่คิดรวมอัตราดอกเบี้ยงวดแรก, g/H งวดแรก = 0]
	n	คือ จำนวนงวดที่เหลือของการจ่ายดอกเบี้ย (งวด)

ราคารวมดอกเบี้ยค้างรับ (Gross Price or Dirty price) และ ราคาไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ (Clean price) ในรูปของร้อยละจะใช้ทศนิยมไม่เกิน 6 ตำแหน่ง (round up) โดยปัดตำแหน่งที่ 6 ขึ้นถ้าตำแหน่งที่ 7 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 5 และไม่มีการปัดถ้าน้อยกว่า 5

1.3 **คำนวณ Clean price** (ราคาที่ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ) ในรูปของร้อยละ (%) เทียบกับราคา Par

$$\text{Clean price}(\%) = \text{Gross price}(\%) - \text{Accrued interest}(\%)$$

1.4 **การคำนวณมูลค่าซื้อขายรวม** ให้ใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง โดยปัดทศนิยมตำแหน่งที่ 2 ขึ้น ถ้าตำแหน่งที่ 3 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 5 และไม่มีการปัดถ้าน้อยกว่า 5 ทั้งนี้จะใช้ร้อยละของราคาและดอกเบี้ยค้างรับที่ทศนิยม 6 ตำแหน่ง (round up) ในการคำนวณ

Gross value = Gross price/100 x Par x จำนวนหน่วย

Accrued interest = AI /100 x Par x จำนวนหน่วย

Clean value = Clean price /100 x Par x จำนวนหน่วย

2. Amortizing bond มีวิธีการคำนวณราคาและมูลค่าการซื้อขายตามขั้นตอนดังนี้

2.1 การคำนวณ Gross price (ราคาโดยรวมดอกเบี้ยค้างรับ) ในรูปของราคาต่อหน่วย ยังคงใช้หลักการคำนวณเช่นเดียวกับ Straight bond แต่กระแสเงินที่นำมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันจะเป็นผลรวมของดอกเบี้ยที่ได้รับจากราคาหน้าตัวปัจจุบันกับเงินจ่ายคืนเงินต้นในงวดนั้นๆ (Principle)

$$\text{Gross price} = \sum_{i=0}^{n-1} \frac{CF_i}{\left(1 + \frac{y}{100 \times H}\right)^{\left(i + \frac{DSC \times H}{365}\right)}} + \frac{CF_{\text{last}}}{\left(1 + \frac{y}{100 \times H}\right)^{\left(n-1 + \frac{(DSC+DCD) \times H}{365}\right)}}$$

โดยที่ CF_i คือ กระแสเงินในงวดที่ i กรณีมีการซื้อขายในช่วงปิดพักสมุดทะเบียนโอน $CF_0 = 0$

ทั้งนี้จะเท่ากับเงินชำระคืนเงินต้นรวมกับดอกเบี้ยที่จ่าย โดยดอกเบี้ยจะคิดจากเงินคงค้างเริ่มต้นของงวดนั้นๆ ราคารวมดอกเบี้ยค้างรับ (Gross Price or Dirty price) และ ราคาไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ (Clean price) ในรูปของร้อยละจะใช้ทศนิยมไม่เกิน 6 ตำแหน่ง (round up) โดยปัดตำแหน่งที่ 6 ขึ้นถ้าตำแหน่งที่ 7 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 5 และไม่มีการปัดถ้าน้อยกว่า 5

2.2 การคำนวณดอกเบี้ยค้างรับ (Accrued interest) ต่อหน่วย เทียบกับราคา Par

Accrued interest (ต่อหน่วย) = $((g/100) \times P1 \times (DSC/365))$ (ช่วงปกติ) หรือ

Accrued interest (ต่อหน่วย) = $-((g/100) \times P2 \times (DSC/365))$ (ช่วงปิดพักสมุดทะเบียนโอนฯ หรือ ช่วง

XI)

P1 คือ เงินต้นคงค้างของงวดปัจจุบัน

P2 คือ เงินต้นคงค้างของงวดถัดไป

g คือ อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)

การคำนวณดอกเบี้ยค้างรับ (Accrued interest) ในช่วง XI กำหนดให้ใช้ดอกเบี้ย (Coupon cash flow) ที่คำนวณจากเงินต้นคงค้างของงวดถัดไป ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้ซื้อได้ลงทุนในช่วงที่เงินต้นของตราสารได้มีการ Amortize และจ่ายคืนไปแล้วบางส่วนนั้นคือช่วงที่จำนวนเงินต้นมีค่าเท่ากับ P2

หมายเหตุ การคำนวณดอกเบี้ยค้างรับ (AI) ต่อหน่วยงวดสุดท้าย ใช้สูตรการคำนวณเหมือนช่วงปกติ คือ $g / 100 \times P1 \times (DCS/365)$

2.3 การคำนวณราคา ร้อยละ (%) เทียบกับราคา Par โดย Par จะเท่ากับ P1 กรณีมีการซื้อขายในช่วงปกติ และเท่ากับ P2 ในช่วงปิดพักสมุดทะเบียนโอน

$$\text{Gross price (\%)} = \text{Gross price (ต่อหน่วย)} \times 100 / \text{Par}$$

$$\text{Clean price (\%)} = \text{Clean price (ต่อหน่วย)} \times 100 / \text{Par}$$

$$\text{Accrued interest (\%)} = \text{AI (ต่อหน่วย)} \times 100 / \text{Par}$$

2.4 การคำนวณมูลค่าซื้อขายรวม ใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง โดยปัดทศนิยมตำแหน่งที่ 2 ขึ้นถ้าตำแหน่งที่ 3 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 5 และไม่มีการปัดถ้าน้อยกว่า 5 ทั้งนี้จะใช้ร้อยละของราคาและดอกเบี้ยค้างรับที่ทศนิยม 6 ตำแหน่ง (round up) ในการคำนวณ และให้เทียบกับราคา Par โดย Par จะเท่ากับ P1 กรณีมีการซื้อขายในช่วงปกติ และเท่ากับ P2 ในช่วงปิดพักสมุดทะเบียนโอน

$$\text{Gross value} = \text{Gross price} / 100 \times \text{Par} \times \text{จำนวนหน่วย}$$

$$\text{Accrued interest} = \text{AI} / 100 \times \text{Par} \times \text{จำนวนหน่วย}$$

$$\text{Clean value} = \text{Clean price} / 100 \times \text{Par} \times \text{จำนวนหน่วย}$$

3. Floating rate bond มีวิธีการคำนวณราคาและมูลค่าการซื้อขายตามขั้นตอนดังนี้

3.1 คำนวณ Gross price (ราคาที่รวมดอกเบี้ยค้างรับ) ในรูปของร้อยละ(%) เทียบกับราคา Par

$$\text{Gross price} = \frac{1}{\left[1 + \frac{(I + DM)}{100 \times H} \right]^{\frac{(DSC \times H)}{365}}} \times \left(k + \sum_{i=1}^{n-1} \frac{(I + QM)}{H} \times V^i + 100 \times V^{n-1} \right)$$

โดยที่ DM คือ ส่วนล้าของอัตราผลตอบแทน (ร้อยละ หรือ basis points)

QM คือ ส่วนล้าของอัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ หรือ basis points)

I คือ อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ณ ปัจจุบัน เช่น MLR เฉลี่ย (ร้อยละ ต่อปี)

H คือ จำนวนครั้งของการจ่ายดอกเบี้ยใน 1 ปี (ครั้งต่อปี เช่น 4 ครั้งต่อปี)

- K คือ อัตราดอกเบี้ยที่ผู้ลงทุนจะได้รับ ณ งวดปัจจุบัน ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้แล้วตั้งแต่ต้นงวด (ร้อยละ ต่อปี)
- k คือ จำนวนดอกเบี้ยในงวดปัจจุบันที่ผู้ลงทุนจะได้รับ ($k = K/H$ เช่น สำหรับการ จ่าย ดอกเบี้ย 4 ครั้งที่ร้อยละ 8.5 ต่อปี ค่าดอกเบี้ยงวดปัจจุบัน K/H จะเท่ากับ $8.50/4 = 2.125$, กรณีมีการซื้อขายในช่วงปิดสมุดทะเบียน จะไม่นับรวมดอกเบี้ยงวด ปัจจุบัน $k=0$)
- V คือ อัตราส่วนลด $V = 1 / \{ 1 + [(I+DM) / (100 \times H)] \}$
- DSC คือ จำนวนวันนับตั้งแต่วันที่คำนวณราคา ถึงวันจ่ายดอกเบี้ยครั้งต่อไป (วัน)
- DCS คือ จำนวนวันนับตั้งแต่วันที่จ่ายดอกเบี้ยครั้งสุดท้าย ถึงวันคำนวณราคา (วัน)
- n คือ จำนวนงวดที่เหลือของการจ่ายดอกเบี้ย (เช่น 19 งวด)
- Par คือ มูลค่าหน้าตั๋ว (เช่น 1000 บาท/หน่วย)

ราคารวมดอกเบี้ยค้างรับ (Gross Price or Dirty price) และ ราคาไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ (Clean price) ในรูปของร้อยละจะใช้ทศนิยมไม่เกิน 6 ตำแหน่ง (round up) โดยปัดตำแหน่งที่ 6 ขึ้นถ้าตำแหน่งที่ 7 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 5 และไม่มีการปัดถ้าน้อยกว่า 5

หมายเหตุ

1. ในกรณีที่ผู้ออกหุ้นกู้ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ย (Coupon) ขั้นต่ำสุดไว้ ถ้าอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงในปัจจุบัน (I) อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าจนกระทั่งทำให้ $I+QM$ มีค่าน้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำที่ผู้ออกหุ้นกู้กำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน ค่า I ในการคำนวณจะถูกปรับให้อยู่ในระดับที่ทำให้ $I+QM$ เท่ากับอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำทันที
2. ในกรณีที่ผู้ออกหุ้นกู้ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ย (Coupon) ขั้นสูงสุดไว้ ถ้าอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงในปัจจุบัน (I) อยู่ในระดับที่สูงจนกระทั่งทำให้ $I+QM$ มีค่ามากกว่าอัตราดอกเบี้ยขั้นสูงสุดที่ผู้ออกหุ้นกู้กำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน ค่า I ในการคำนวณจะถูกปรับให้อยู่ในระดับที่ทำให้ $I+QM$ เท่ากับอัตราดอกเบี้ยขั้นสูงสุดทันที
3. ค่าอัตราดอกเบี้ยที่ผู้ลงทุนจะได้รับ ณ งวดปัจจุบัน (k) จะถูกกำหนดมาจากอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงตั้งแต่ต้นงวดกับส่วนล้าของอัตราดอกเบี้ย (QM)

4. การคำนวณราคาหุ้นกู้ที่จ่ายดอกเบี้ยลอยตัวในกรณีทั่วไป จะใช้ค่า I+DM เป็นตัวคิดลด แต่กรณีการคำนวณที่อยู่ในงวดสุดท้ายซึ่ง Coupon จะถูก Fixed ไว้ กำหนดให้ใช้ค่า YTM เป็นตัวคิดลด ทั้งนี้ให้ใช้วันที่ทำการซื้อขาย (Trade date) เป็นหลักในการหาอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ส่วนกระแสเงินจะคิดลดมาถึงวัน settlement

3.2 คำนวณดอกเบี้ยค้างรับ (Accrued interest) ในรูปของร้อยละ(%)

$$\text{Accrued interest (\%)} = K \times \text{DCS} / 365 \quad (\text{ช่วงปกติ}) \text{ หรือ}$$

$$\text{Accrued interest (\%)} = -(K \times \text{DSC} / 365) \quad (\text{ช่วงปิดพักสมุดทะเบียนโอนฯ หรือ ช่วง XI})$$

ค่า Accrued interest ที่จะนำไปใช้คำนวณมูลค่าดอกเบี้ยค้างรับทั้งหมดนั้น ใช้จำนวนทศนิยมเช่นเดียวกับวิธีการที่กล่าวในข้างต้น คือ ใช้ 6 ตำแหน่ง

หมายเหตุ การคำนวณดอกเบี้ยค้างรับ (AI) ในงวดสุดท้าย ใช้สูตรการคำนวณเหมือนช่วงปกติ คือ $K \times \text{DCS} / 365$

3.3 คำนวณ Clean price (ราคาที่ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ) ในรูปของร้อยละ(%) เทียบกับราคา Par

$$\text{Clean price (\%)} = \text{Gross price (\%)} - \text{Accrued interest (\%)} \quad (\text{ทศนิยม 6 ตำแหน่ง})$$

3.4 การคำนวณมูลค่าซื้อขายรวมใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง โดยปัดทศนิยมตำแหน่งที่ 2 ขึ้น ถ้าตำแหน่งที่ 3 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 5 และไม่มีกรปัดถ้าน้อยกว่า 5 ทั้งนี้จะใช้ร้อยละของราคาและดอกเบี้ยค้างรับที่ทศนิยม 6 ตำแหน่ง (round up) ในการคำนวณ

$$\text{Gross value} = \text{Gross price} / 100 \times \text{Par} \times \text{จำนวนหน่วย}$$

$$\text{Accrued interest} = \text{AI} / 100 \times \text{Par} \times \text{จำนวนหน่วย}$$

$$\text{Clean value} = \text{Clean price} / 100 \times \text{Par} \times \text{จำนวนหน่วย}$$

4. Floated Rate & Amortizing bond มีวิธีการคำนวณราคาและมูลค่าการซื้อขายดังต่อไปนี้

การคำนวณราคาจะมีหลักการเดียวกับหุ้นกู้แบบ Amortizing แต่อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในแต่ละงวดจะถูกกำหนดในลักษณะเดียวกับหุ้นกู้แบบ Floated Rate เทียบกับมูลค่าหน้าตั๋ว (กรณีคิดราคาต่อหน่วย) ณ งวดนั้นๆ

$$\text{Gross price} = \frac{1}{\left[1 + \frac{(I + DM)}{100 \times H}\right]^{\frac{(DSC \times H)}{365}}} \times \left(k + \sum_{i=1}^{n-1} \frac{(I + QM)}{H} \times V^i + 100 \times V^{n-1} \right)$$

โดยที่ราคารวมดอกเบี้ยค้างรับ (Gross Price or Dirty price) และ ราคาไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ (Clean price) ในรูปของร้อยละจะใช้ทศนิยมไม่เกิน 6 ตำแหน่ง (round up) โดยปัดตำแหน่งที่ 6 ขึ้นถ้าตำแหน่งที่ 7 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 5 และไม่มีการปัดถ้าน้อยกว่า 5

หมายเหตุ การคำนวณราคาหุ้นกู้ที่จ่ายดอกเบี้ยลอยตัวในกรณีทั่วไป จะใช้ค่า I+DM เป็นตัวคิดลด แต่กรณีการคำนวณที่อยู่ในงวดสุดท้ายซึ่ง Coupon จะถูก Fixed ไว้ กำหนดให้ใช้ค่า YTM เป็นตัวคิดลด ทั้งนี้ให้ใช้วันที่ทำการซื้อขาย (Trade date) เป็นหลักในการหาอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ส่วนกระแสเงินจะคิดลดมาถึงวัน settlement

4.1 คำนวณดอกเบี้ยค้างรับ (Accrued interest) ต่อหน่วย

$$\text{Accrued interest ต่อหน่วย} = ((K/100) \times P1 \times (DCS / 365)) \quad (\text{ช่วงปกติ})$$

$$\text{Accrued interest ต่อหน่วย} = - ((K/100) \times P2 \times (DSC / 365)) \quad (\text{ช่วงปิดพักสมุดทะเบียนโอน หรือ ช่วง XI})$$

P1 คือ เงินต้นคงค้างของงวดปัจจุบัน

P2 คือ เงินต้นคงค้างของงวดถัดไป

K คือ อัตราดอกเบี้ยที่ผู้ลงทุนจะได้รับ ณ งวดปัจจุบัน ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้แล้วตั้งแต่ต้นงวด (ร้อยละต่อปี)

หมายเหตุ การคำนวณดอกเบี้ยค้างรับ (AI) งวดสุดท้าย ใช้สูตรการคำนวณเหมือนช่วงปกติ

4.2 คำนวณ Clean price (ราคาที่ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ) ในรูปของร้อยละ (%) เทียบกับราคา Par

$$\text{Clean price}(\%) = \text{Gross price}(\%) - \text{Accrued interest}(\%) \quad (\text{ทศนิยม 6 ตำแหน่ง})$$

4.3 การคำนวณราคาร้อยละ (%) เทียบกับราคา Par ใช้การคำนวณเช่นเดียวกับหุ้นกู้ Amortizing จะใช้ P1 กรณีมีการซื้อขายในช่วงปกติ และใช้ P2 ในช่วงปิดพักสมุดทะเบียนโอน

$$\text{Gross price}(\%) = \text{Gross price (ต่อหน่วย)} \times 100 / \text{Par}$$

$$\text{Clean price}(\%) = \text{Clean price (ต่อหน่วย)} \times 100 / \text{Par}$$

$$\text{Accrued interest (\%)} = \text{AI (ต่อหน่วย)} \times 100 / \text{Par}$$

4.4 การคำนวณมูลค่าซื้อขายรวม ใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง โดยปัดทศนิยมตำแหน่งที่ 2 ขึ้นถ้าตำแหน่งที่ 3 มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 5 และไม่มีการปัดถ้าน้อยกว่า 5 ทั้งนี้จะใช้ร้อยละของราคาและดอกเบี้ยค้างรับที่ทศนิยม 6 ตำแหน่ง (round up) ในการคำนวณ และให้เทียบกับราคา Par โดย Par จะเท่ากับ P1 กรณีที่มีการซื้อขายในช่วงปกติ และเท่ากับ P2 ในช่วงปิดพักสมุดทะเบียนโอน

$$\text{Gross value} = \text{Gross price} / 100 \times \text{Par} \times \text{จำนวนหน่วย}$$

$$\text{Accrued interest} = \text{AI} / 100 \times \text{Par} \times \text{จำนวนหน่วย}$$

$$\text{Clean value} = \text{Clean price} / 100 \times \text{Par} \times \text{จำนวนหน่วย}$$

2. การแปลงและคำนวณค่าอัตราผลตอบแทน

เนื่องจากจำนวนการจ่ายดอกเบี้ยในหนึ่งปีของตราสารหนี้ทั่วไปจะมีหลายแบบเช่น 2 ครั้งหรือ 4 ครั้ง ต่อปี ทำให้การคิดกระแสเงินสดโดยใช้อัตราผลตอบแทนมีสมมติฐานในการทบต้นต่อปีที่จำนวนไม่เท่ากัน ซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมถ้าใช้อัตราผลตอบแทนคำนวณจนถึงวันหมดอายุ (yield to maturity YTM) เปรียบเทียบผลตอบแทนของตราสารหนี้ที่จำนวนงวดของการจ่ายดอกเบี้ยไม่เท่ากัน ดังนั้นเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกันได้จึงต้องมีการแปลงอัตราผลตอบแทนให้เป็นอัตราผลตอบแทนที่เทียบเคียงกันได้ (Bond Equivalent Yield) ทั้งนี้โดยทั่วไปมักจะมีการแปลงอัตราผลตอบแทนอยู่ 4 ลักษณะ

1. การแปลง YTM เป็น 1 yr Bond Equivalent Yield

เป็นการแปลงอัตราผลตอบแทนของตราสารหนี้ที่มีการทบต้นจากการจ่ายดอกเบี้ยมากกว่า 1 ครั้งต่อปี เป็นอัตราผลตอบแทนเทียบเคียงที่จะได้รับจากตราสารหนี้ที่มีการทบต้น (จ่ายดอกเบี้ย) ครั้งเดียว โดยสูตรการคำนวณเท่ากับ

$$Y = \left(\frac{1 + Y_t}{H \times 100} \right)^H - 1$$

Y = อัตราผลตอบแทนเทียบเคียงของตราสารหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ย 1 ครั้งต่อปี

Y_t = อัตราผลตอบแทนคำนวณถึงวันหมดอายุของตราสารหนี้ที่มีการจ่ายดอกเบี้ยมากกว่า 1 ครั้งต่อปี

H = จำนวนครั้งของการจ่ายดอกเบี้ยใน 1 ปี

ตัวอย่าง หุ้นกู้ A มีการจ่ายดอกเบี้ย 4 ครั้งต่อปี มีการซื้อขายที่อัตราผลตอบแทนร้อยละ 8 ต่อปี สามารถคำนวณหาอัตราผลตอบแทนเทียบเคียงของตราสารหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ย 1 ครั้งต่อปี ได้เท่ากับ

$$Y = \left(1 + \frac{8}{4 \times 100}\right)^4 - 1$$

$$= 8.2432\%$$

2. การแปลง YTM เป็น Semi Yield

เป็นการแปลงอัตราผลตอบแทนของตราสารหนี้ที่มีการจ่ายดอกเบี้ยจำนวนที่ไม่เท่ากับ 2 ครั้งต่อปีให้อยู่ในรูปอัตราผลตอบแทนของตราสารหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ย 2 ครั้งต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากตราสารหนี้ภาครัฐส่วนใหญ่จะมีการจ่ายดอกเบี้ย 2 ครั้งต่อปีจึงมักมีการแปลงอัตราผลตอบแทนให้อยู่ในรูป Semi Yield

สูตรการคำนวณหา Semi – Yield จาก YTM

$$Y_s = 200 \times \left[\left(1 + \frac{Y}{100 \times H}\right)^{H/2} - 1 \right]$$

$$Y = \text{YTM}$$

$$Y_s = \text{Semi Yield}$$

$$H = \text{จำนวนครั้งของการจ่ายดอกเบี้ย}$$

ตัวอย่าง หุ้นกู้ B จ่ายดอกเบี้ย 4 ครั้งต่อปี มีการซื้อขายที่อัตราผลตอบแทนเท่ากับ ร้อยละ 10 สามารถคำนวณหาอัตราผลตอบแทนเทียบเคียงของตราสารหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ย 2 ครั้งต่อปี ได้เท่ากับ

$$= 10.125\%$$

3. การแปลง Simple Yield ให้เป็น YTM

เป็นการแปลงค่าอัตราผลตอบแทนของ Simple Yield ของ ตัวเงินคลังซึ่งมีอายุน้อยกว่า 1 ปีและทบต้นเพียงงวดเดียวให้อยู่ในรูป อัตราผลตอบแทนคำนวณจนถึงวันหมดอายุซึ่งมีการทบต้น 2 ครั้งต่อปี (YTM)

สูตรการคำนวณหา YTM จาก Simple Yield

$$\text{Bond Equivalent Yield} = 200 \times \left[\left\{ 1 + \left(\frac{y}{100} \right) \left(\frac{D}{365} \right) \right\}^{2 \cdot D} - 1 \right]$$

Y = Simple Yield

D = จำนวนวันคงเหลือ (28 วันในกรณีของ 1 เดือนและ 91 วัน ในกรณีของ 3 เดือน)

สูตรการคำนวณหา Simple Yield จาก Bond Equivalent Yield ของ LB

ตัวอย่าง ตัวเงินค้ำประกัน C หมดอายุวันที่ 24 ตุลาคม 2545 มีการซื้อขายที่อัตราผลตอบแทน (Simple Yield) เท่ากับร้อยละ 5 ต่อปี สมมติว่าต้องการคำนวณอัตราผลตอบแทนคำนวณจนถึงวันหมดอายุ ณ วันที่ 5 มิ.ย 2545 จะสามารถคำนวณได้ดังต่อไปนี้

D = 171 วัน (ตั้งแต่ 5 มิ.ย ถึง 24 ต.ค)

$$Y = 200 \times \left[\left(1 + \frac{5}{100} \right) \left(\frac{171}{365} \right)^{\frac{365}{2 \times 171}} - 1 \right]$$

$$= 5.003910$$

สำหรับกรณีที่ต้องการแปลงอัตราผลตอบแทนคำนวณจนถึงวันหมดอายุ (YTM) ให้อยู่ในรูปของ Simple Yield จะสามารถกลับข้างของสมการได้สูตรการคำนวณเท่ากับ

$$\text{Simple Yield} = \left[\left(\frac{\text{YTM}}{200} + 1 \right)^{\frac{2 \times D}{365}} - 1 \right] \times \left(100 \times \frac{365}{D} \right)$$

4. การหา Interpolation Yield

เป็นการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่อายุคงเหลือที่ต้องการแต่อาจจะมีพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุคงเหลือเท่ากันจริง ๆ โดยจะใช้วิธีการเทียบเคียงอัตราผลตอบแทนจากอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุคงเหลือใกล้เคียงกัน (Interpolation) ทั้งนี้โดยทั่วไปจะมีวิธีการ Interpolation อยู่หลายวิธี เช่น Linear Interpolation, Cubic Spline เป็นต้น แต่ในที่นี้จะขอพูดถึงวิธีการเทียบเคียงแบบเส้นตรง (Linear Interpolation)

การคำนวณหาอัตราผลตอบแทนด้วยวิธีการเทียบเคียงแบบเส้นตรง เป็นการหาสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนเมื่ออายุคงเหลือของพันธบัตรเพิ่มขึ้น โดยถือว่าสัดส่วนการเพิ่มขึ้นเป็นไปในลักษณะเส้นตรง ทั้งนี้การเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนจะเท่ากับ

$$\text{Yield Diff} = \frac{(\text{TTM} - \text{TTML})}{(\text{TTMH} - \text{TTML})} \times (\text{YTMH} - \text{YTML})$$

โดยที่ Yield Diff = อัตราผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น

TTM = อายุคงเหลือของอัตราผลตอบแทนที่ต้องการหา

TTML	=	อายุคงเหลือของพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่าที่ถัดจากอายุคงเหลือที่ต้องการ
TTMH	=	อายุคงเหลือของพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุคงเหลือมากกว่าที่ถัดจากอายุคงเหลือที่ต้องการ
YTMH	=	อัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุคงเหลือมากกว่าที่ถัดจากอายุคงเหลือที่ต้องการ
YTML	=	อัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุคงเหลือน้อยกว่า ที่ถัดจากอายุคงเหลือที่ต้องการ

และจากอัตราผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นสามารถคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่อายุคงเหลือที่ต้องการได้เท่ากับ

$$YTM = \text{Yield Diff} + YTML$$

ตัวอย่าง สมมติว่า ณ วันที่ 11 มิ.ย 2545 พันธบัตรรัฐบาลรุ่น LB133A มีอายุคงเหลือ 0.731507 ปี มีอัตราผลตอบแทนซื้อขายที่ร้อยละ 2.048571 และพันธบัตรรัฐบาลรุ่น LB038A มีอายุคงเหลือเท่ากับ 1.221918 ปี มีอัตราผลตอบแทนซื้อขายที่ร้อยละ 2.17 เราสามารถประมาณอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุคงเหลือ 1 ปี ได้โดยใช้วิธีเทียบเคียงแบบเส้นตรงได้ดังต่อไปนี้

TTM	=	1 ปี
TTML	=	0.731507 ปี
TTMH	=	1.221918 ปี
YTMH	=	2.17
YTML	=	2.048571
Yield Diff	=	$[(1 - 0.731507)/(1.221918 - 0.731507)] \times (2.17 - 2.048571)$ = 0.066480639
YTM	=	0.066480639 + 2.048571 = 2.115051639

**3. การคำนวณค่า Effective Duration และ Effective Convexity
ของตราสารหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ยแบบลอยตัว Floating Rate Bond**

โดยปกติแล้วเราไม่สามารถคำนวณ Duration หรือ Convexity ของ หุ้นกู้ประเภทที่จ่ายดอกเบี้ยแบบลอยตัว ได้โดยตรง เนื่องจากการหา Duration เดิม นั้น กระแสเงินสดที่ตราสารหนี้จ่ายจะถูกกำหนดให้คงที่ตลอดอายุของตราสารหนี้ แต่ตราสารหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ยแบบลอยตัวนั้น กระแสเงินสดที่จ่ายจะแปรเปลี่ยนไปตามอัตราผลตอบแทนในตลาดที่ตราสารหนี้ผูกลงติดอยู่ ทำให้การคำนวณหา duration และ convexity แบบเดิมไม่เหมาะสม ดังนั้น จึงมักจะนิยมใช้ค่าที่เรียกว่า effective duration และ effective convexity มาใช้เป็นค่า indicator แทน modified duration และ convexity ตามลำดับ โดยสูตรการคำนวณจะเป็นดังต่อไปนี้

$$\text{Effective Duration} = \frac{P(-) - P(+)}{2 \times P(0) \times (\Delta Y)}$$

โดย P(0)	=	ราคาตราสารหนี้เริ่มต้น
P(-)	=	ราคาตราสารหนี้เมื่อลดค่า Yield
P(+)	=	ราคาตราสารหนี้เมื่อเพิ่มค่า Yield
ΔY	=	ขนาดของการเปลี่ยนแปลง Yield

อย่างไรก็ตาม ตามที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้น เนื่องจาก

$$\text{Yield} = I (\text{Market Indicator Rate}) + \text{DM} (\text{Discounted Margin})$$

การเปลี่ยนแปลง Yield จึงมาจากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทั้งสองตัว ซึ่งอาจจะกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง coupon ที่แตกต่างกัน การคำนวณ effective duration จึงกำหนดสมมติฐานที่ใช้สำหรับกำหนดเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลง Yield มาจาก การเปลี่ยนแปลง I (market indicator rate)

ตัวอย่าง เช่น หากทดลองคำนวณค่า Effective Duration กับหุ้นกู้ A ซึ่งจ่ายดอกเบี้ย 4 ครั้งต่อปี ที่อัตราดอกเบี้ยลอยตัวเท่ากับดอกเบี้ยเงินฝาก(I)บวกค่าส่วนต่าง (QM) 3.5% โดยมีวันส่งมอบวันที่ 16 ก.ค 2545 ถ้าค่า I เท่ากับร้อยละ 2.625 ต่อปี ค่า K เท่ากับร้อยละ 6.125 ต่อปี หรือมีการจ่ายดอกเบี้ยงวดปัจจุบันที่อัตราร้อยละ 6.125/4 = 1.53125 และค่า Coupon Rate งวดที่เหลืออยู่จะเท่ากับร้อยละ (2.625+3.5)/4 = 1.53125 ต่องวด ทั้งนี้ค่า DM

เริ่มต้นเท่ากับร้อยละ 4.375 หรือ Yield เท่ากับร้อยละ $4.375 + 2.625 = 7\%$ ซึ่งจากการคำนวณราคาจะได้ราคาต่อร้อย Gross Price เท่ากับ $P(0) = 98.837960$

ในการคำนวณราคาหาค่า $P(+)$ จะสมมติว่า Indicator Rate มีการปรับตัวขึ้น 10 bp ซึ่งจะทำให้ Yield เพิ่มขึ้น 10 bp ขณะที่ดอกเบี้ยทุกงวดที่ลอยตัวจะมีอัตราดอกเบี้ยปรับเพิ่มขึ้น 10 bp ด้วย โดยยกเว้นงวดปัจจุบัน(K) ที่ถูกกำหนดตายตัวล่วงหน้าก่อนเข้างวดปัจจุบันแล้ว

ในกรณีนี้ถ้าทดลองคำนวณหุ้นกู้ A ที่วันส่งมอบเดียวกัน โดยสมมติว่า DM ไม่มีการเปลี่ยนแปลง จากการที่มีการปรับตัวขึ้น 10 bps เป็นร้อยละ 2.725 ต่อปี ซึ่งทำให้ได้ค่าอัตราดอกเบี้ยลอยตัวใหม่ที่ร้อยละ 6.225 ขณะที่ Yield จะมีค่าเท่ากับร้อยละ 7.10 ต่อปี ผลการคำนวณราคา $P(+)$ จะเท่ากับ 98.818504

เช่นเดียวกับการคำนวณราคา $P(-)$ จะสมมติว่า Indicator Rate มีการปรับตัวลง 10 bp ซึ่งทำให้ได้ค่าอัตราดอกเบี้ยใหม่ที่ร้อยละ 6.025 ต่อปี ขณะที่ Yield จะมีค่า 6.9% ผลการคำนวณ $P(-)$ จะเท่ากับ 98.857424

จากข้อมูลราคาและการเปลี่ยนแปลง Yield สามารถคำนวณหาค่า Effective Duration ได้เท่ากับ

$$\begin{aligned} \text{Effective Duration} &= (98.857424 - 98.818504) / (2 \times 98.837960 \times 0.0010) \\ &= 0.196888 \end{aligned}$$

สำหรับสูตรการคำนวณ Effective Convexity จะมีการหาในลักษณะเดียวกัน โดยมีสมการทั่วไปเท่ากับ

$$\text{Effective Convexity} = \frac{P(-) + P(+) - (2 \times P(0))}{P(0) \times (\Delta Y)^2}$$

ในกรณีของหุ้นกู้ A จะสามารถคำนวณหาค่า Effective Convexity ได้เท่ากับ

$$\begin{aligned} \text{Effective Convexity} &= [98.857424 + 98.818504 - (2 \times 98.837960)] / [98.837960 \times (0.001^2)] \\ &= 0.080941 \end{aligned}$$